

ECHILIBRUL MACROECONOMIC. CÂND SE ÎNTÂLNESC OFTO ȘI CETO

Marga Duvac, Liceul „Calistrat Hogaș“, Tecuci

INTRODUCERE

Una dintre cele mai interesante probleme în studiul economiei este aceea a echilibrului pieței. Analiza posibilităților de ameliorare a stării de echilibru, atât la nivel macroeconomic, cât și microeconomic, este esențială în înțelegerea corectă a economiei de piață.

Echilibrul macroeconomic este starea de stabilitate a producției totale și a venitului real total.

Producția se află în echilibru atunci când nivelul atins poate fi menținut, când nu există factori sau forțe capabile să modifice nivelul existent.

Totodată, echilibrul macroeconomic presupune ca în condițiile unei creșteri a producției, fluxurile de venit și de cheltuieli să aibă același nivel. Echilibrul macroeconomic poate fi atins și în condiții de subutilizare a resurselor economice, de șomaj, de ineficiență economică.

CONCEPTE

- Echilibru macroeconomic
- Cererea și oferta agregate
- Fluxul circular al venitului

STANDARD DE CONȚINUT

Echilibrul macroeconomic se află situat la nivelul la care valoarea planificată a mărfurilor cerute este egală cu mărimea ofertei agregate.

Economiile **E**, impozitele **T** și importurile **Im**, constituie retrageri (ieșiri) din fluxul circular al venitului și influențează negativ oferta agregată. Investițiile **I**, consumul guvernamental **G** și exporturile **Ex**, reprezintă intrări (injecții) în fluxul circular al venitului, iar acestea conduc la creșterea ofertei agregate. $(E-I) = (G-T) + (Ex-Im)$, adică excedentul de economii din sectorul privat este

egal cu deficitul (surplusul) bugetului de stat (**G - T**) la care se adaugă exportul net (**Ex-Im**). În cazul în care $E = I$, deficitul (excedentul) bugetar este egal cu excedentul (deficitul) comercial extern.

Creșterea cererii agregate (prin creșterea investițiilor) conduce la creșterea producției, reducerea șomajului, creșterea prețurilor, în condițiile în care oferta este constantă. Scăderea cererii agregate (în situația în care oferta agregată nu se reduce) conduce la scăderea prețurilor și scăderea producției reale.

Creșterea ofertei agregate (în situația în care cererea agregată este constantă) determină reducerea nivelului mediu al prețului și creșterea producției reale. Scăderea ofertei agregate (în situația în care cererea agregată este constantă) duce la creșterea prețurilor (recesiune economică și inflație).

OBIECTIVE

Elevii vor:

1. defini echilibrul macroeconomic, diferențiindu-l de echilibrul unei piețe particulare;
2. descrie mecanismul de formare a echilibrului macroeconomic;
3. identifica fluxurile circulare din economie;
4. aplica ecuația de echilibru pentru a explica relațiile dintre sectorul privat, sectorul public și sectorul internațional.

DESCRIEREA LECȚIEI

În această lecție elevii vor participa la o simulare pentru determinarea nivelului de echilibru al produsului intern brut. Calculând modificarea stocurilor, ei vor învăța să ia decizii corecte cu privire la modificarea producției către nivelul optim.

Elevii vor participa și la o activitate de modelare pe computer pe baza căreia vor stabili consecințele modificării cererii agregate și ofertei agregate și vor înțelege modelul fluxului circular al venitului.

TIMPUL NECESAR: 1 oră

MATERIALE

- 9 perechi de cartonașe de culori diferite, fiecare indicând un anumit nivel al ofertei (**Ofto**), respectiv, al cererii totale sau agregate (**Ceto**)
- Folia transparentă nr.1: *Determinarea nivelului de echilibru al produsului intern brut*
- Folia transparentă nr.2: *Fluxul circular al venitului*
- Folia transparentă nr.3: *Ecuația de echilibru*
- Fișa de evaluare

PROCEDEE

1. Anunțați elevii că în această lecție vor învăța despre echilibrul venitului național. Amintiți-le că au mai discutat despre echilibru la lecția «Piața». Întrebați:

- a. **Ce se înțelege prin echilibru?** (Răspuns: *Egalitatea cererii cu oferta la cel mai mare nivel al vânzărilor pe piață.*)
- b. **Cum ajunge piața la starea de echilibru?** (Răspuns: *Ca urmare a acțiunilor pe care le întreprind producătorii și consumatorii pentru a-și realiza interesele. Este în interesul lor să vândă cât mai mult, pentru a câștiga cât mai mult, respectiv să cumpere cât mai mult pentru a obține satisfacția maxim posibilă.*)

2. Explicați elevilor că starea de echilibru trebuie să caracterizeze nu doar o piață sau alta, ci și economia, în ansamblul ei. Explicați faptul că, la nivel macroeconomic, echilibrul presupune egalitatea dintre oferta totală sau agregată și cererea totală sau agregată.

3. Invitați elevii la un joc din care vor înțelege cum se ajunge la echilibru la nivel macroeconomic. Distribuți-le cartonașe care indică valori posibile ale ofertei, respectiv, ale cererii agregate. Cartonașele sunt perechi, astfel încât, de exemplu, unui **Ofto** verde de 100 îi corespunde un **Ceto** verde de 125. Explicați elevilor că trebuie să își caute perechea și, comparând oferta cu cererea, să stabilească modificarea stocurilor.

Oferiți-le un exemplu:

Pentru un **Ofto** de 100 și **Ceto** de 125 modificarea stocurilor va fi $\Delta S = -25$.

4. Cereți perechilor care s-au format să vă spună valorile cererii, respectiv ofertei, precum și modificarea stocurilor în situația respectivă. Folosiți aceste date pentru a completa tabelul *Nivelul de echilibru al produsului intern brut* (Folia transparentă nr. 1). Precizați că, presupunând prețurile constante, cererea agregată poate fi cauza modificării ofertei agregate către punctul de echilibru. Stabiliți, împreună cu elevii, cum se va modifica producția, în funcție de stocuri. Puneți următoarele întrebări:

- a) **Ce decizii ar trebui să ia producătorii în cazul unui surplus al stocurilor?** (Răspuns: *Când cantitatea oferită depășește cantitatea cerută și stocurile înregistrează o creștere; producătorii aflați în imposibilitatea recuperării cheltuielilor, vor fi nevoiți să aleagă între faliment și restrângerea producției.*)
- b) **Ce decizii ar trebui să ia producătorii în cazul unui deficit al stocurilor?** (Răspuns: *Este necesară creșterea producției.*)

În final, stabiliți, împreună cu elevii că echilibrul se realizează atunci când $\Delta S = 0$

5. Proiectați Folia transparentă nr. 2: *Modelul fluxului circular al venitului*. Prezentați fluxurile de retragere din /în circuitul economic, când:

$$E + T + Im = I + G + Ex$$

Explicați elevilor că:

- economiile **E**, impozitele **T** și importurile **Im**, constituie retrageri (ieșiri) din fluxul circular al venitului și că acestea influențează negativ oferta agregată;
- investițiile **I**, consumul guvernamental **G** și exporturile **Ex**, reprezintă intrări (injecții) în fluxul circular al venitului, care conduc la creșterea ofertei agregate;
- dacă suma retragerilor este mai mare decât cea a ieșirilor, rezultă o contracție a producției, a cheltuielilor și a venitului; invers, dacă suma intrărilor o devansează pe cea a retragerilor, atunci are loc o creștere a cheltuielilor, a producției, a venitului.

6. Proiectați Folia transparentă nr. 3 și explicați semnificația ecuației:

$$E-I = (G-T) + (Ex-Im),$$

și anume, că excedentul de economii din sectorul privat este egal cu deficitul/surplusul bugetului de stat, **G-T**, la care se adaugă exportul net, **Ex-Im**. În cazul în care **E=I**, deficitul/excedentul bugetar este egal cu excedentul/deficitul comercial extern. Atunci când cheltuielile sunt mai mari decât veniturile se recurge la împrumuturi. Amintiți elevilor că singura sursă internă de împrumuturi o reprezintă economiile, care sunt folosite pentru finanțarea investițiilor private, pentru acoperirea

deficitului bugetar și a celui extern. În final, subliniați că ecuația echilibrului macroeconomic sintetizează relațiile dintre sectorul privat, sectorul public și sectorul internațional.

EVALUARE

Distribuiți elevilor *Fișa de evaluare* și cereți-le să o completeze. După ce elevii au completat fișa, verificați dacă răspunsurile date sunt corecte (cereți elevilor să le prezinte, iar dvs. confirmați sau infirmați răspunsul).

ÎNCHEIERE

Cereți elevilor să indice conceptele cheie ale lecției. (echilibru macroeconomic, cerere și ofertă agregate, fluxul circular al venitului).

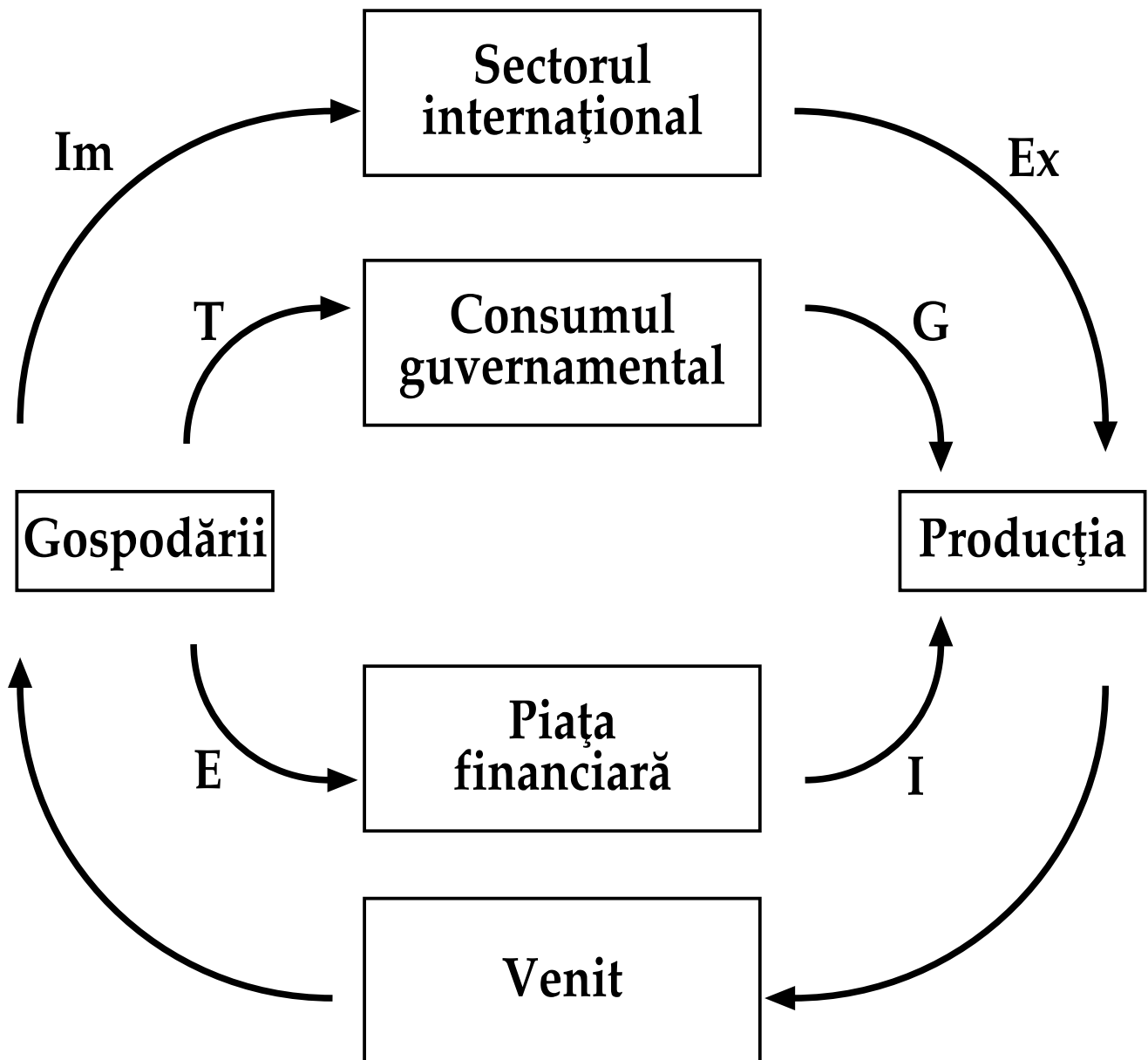
EXTINDERE

Această analiză poate servi ca punct de plecare pentru studiul echilibrului parțial care se poate stabili pe diferite tipuri de piață: piața monetară, piața bunurilor, piața valutară, piața muncii etc.

Determinarea nivelului de echilibru al produsului intern brut

Ofertă totală	Consum	Investiții planificate	Cerere totală	Modificarea stocurilor	Modificarea producției
1	2	3	4 (col.2 + col.3)	5 (col.1-col.4)	6
100	105	20	125	-25	crește
120	120	20	140	-20	crește
140	135	20	155	-15	crește
160	150	20	170	-10	crește
180	165	20	185	-5	crește
200	180	20	200	0	echilibru
220	195	20	215	+5	scade
240	210	20	230	+10	scade
260	225	20	245	+15	scade

Fluxul circular al veniturii

ECUAȚIA DE ECHILIBRU

$$E - I = (G - T) + (Ex - Im)$$

E = economii

I = investiții

G = cheltuieli guvernamentale

T = taxe și impozite

Ex = exporturi

Im = importuri

ECHILIBRUL MACROECONOMIC

(evaluare)

Numele elevului _____

Completați fișa de evaluare, răspunzând la întrebările de mai jos:

1. Care sunt **consecințele creșterii investițiilor** asupra:
 - a. cererii agregate
 - b. producției
 - c. șomajului
 - d. prețurilor

2. Care sunt **consecințele reducerii cererii agregate** în condițiile în care oferta agregată nu se reduce?

3. Precizați **consecințele creșterii ofertei agregate**.

4. Precizați **consecințele scăderii ofertei agregate**.

CARTONAȘE OFTO ȘI CETO

SET

(se decupează și se lipesc pe hârtie colorată; culoarea este indicată pe cartonaș și diferă de la o pereche de cartonașe la alta)

OFTO (verde) 100	CETO (verde) 125	OFTO (alb) 200
OFTO (albastru) 120	CETO (albastru) 140	CETO (alb) 215
OFTO (roșu) 140	CETO (roșu) 155	OFTO (gri) 240
OFTO (portocaliu) 160	CETO (portocaliu) 170	CETO (gri) 230
OFTO (galben) 180	CETO (galben) 185	OFTO (roz) 260
OFTO (mov) 200	CETO (mov) 200	CETO (roz) 245